

Slagsmål och dråpliga scener – Vilhelm Moberg hade gjort tummen upp

Av Hans Nilsson

VÄXJÖ. Ni som inte såg Teatergruppen Dramatörernas uppsättning av ”Marknadsafton” på Växjö Teater missade verkligen något. Ensemblen imponerade och bjöd på action med slagsmål och dråpliga scener och repliker som lockade till skratt i publiken. Vilhelm Moberg hade gjort tummen upp åt den här föreställningen.

Magni (Nils Åkesson) hamnar i onåd hos sin hushållerska Lovisa (Maria Wranå) när hon får veta att han har planer på att gifta sig med Teresia i Hultet (Amanda Vasko). Foto: Hans Nilsson

”Jag tror att då ena fruntimret ä stolligare än då andra i kväll. En vill inte gefa sej därför att hon inte får ha piga – en annan vill inte va piga längre därför att hon inte får gefa sej”.

Den meningen som hemmansägare Magni förtvivlat hasplar ur sig i en scen i ”Marknadsafton” fångar kärnan i Vilhelm Mobergs folklustspel från 1929.

Nu när Dramatörerna i Växjö har satt upp den klassiska komedin i sex föreställningar, där den sista spelades den 27 september, är det förstås Nils Åkesson som gör rollen som Magni.

Nils Åkesson är som gjord för att spela den här typen av roller: tragikomiska män som framstår som lite ynkliga och taffliga och som tycks ha en osviklig förmåga att hamna i klistret titt som tätt.

Här råkar han i vedermödor när det uppdagas att han har planer på att gifta sig med den rika ungmön Teresia i Hultet som lockar med pengar på bankkontot.

Amanda Vasko gör rollen som Teresia med akkuratess. Hon är klockren som Teresia, missar inte en enda replik och behärskar rollen till fullo med sina vickningar på huvudet och grimaser och sneda leenden.

Hennes konkurrent om Magni, hushållerskan Lovisa, görs av Maria Wranå. Hon är en karismatisk estradör, en begåvad komedienne som bjuder på hela sitt register med fysiskt spel, snabba repliker och skönsång.

Lovisa hade hoppats på att bli Magnis hustru efter att ha arbetat oavlönat i över tio år hos sin husbonde.

Men kvällen före höstmarknaden i Växjö gör fjärdingsmannen Rapp ett besök och berättar för Lovisa om Magnis bröllopsplaner med Teresia.

Tommy Wahlberg gör rollen som fjärdingsman med värdighet och lutar sig tryggt mot sin erfarenhet från många år på teaterscenen.

Fjärdingsmannen hyser varma känslor för Lovisa och hjälper henne med att räkna ut exakt vad Magni är skyldig henne. Det visar sig vara ungefär lika mycket pengar som Teresia har på sitt bankkonto.

När Magni får veta att fjärdingsmannen blandat sig i hans liv och vill gifta sig med Lovisa förvandlas lustspelet nästan till en våldsam action där Magni tar till knytnävarna och bankar på honom rejält.

Vilhelm Mobergs berättelse är inte bara en varm och charmig folkkomedi.

Det är också en satir och en träffsäker gestaltning av oss människor med våra svagheter och jakt på pengar och status, som inte bara gällde i ett fattigt bondesamhälle i Småland för 100 år sedan.

När man ser den här föreställningen slås man också av att Vilhelm Moberg själv kände till de här karaktärerna utan och innan. Han kom ju själv från det småländska bondesamhället i Moshultamåla och hade träffat dem i det verkliga livet.

Dialekten är förstås helt avgörande för att skapa den äkta tonen i replikerna och hos karaktärer som Vilhelm Moberg hade tänkt sig.

Som Växjöbor har inte Nils Åkesson, Maria Wranå och Amanda Vasko behövt anstränga sig så mycket för att öva in den småländska dialekten - men Uppsalabon Tommy Wahlberg har nog fått jobba lite mer med den detaljen.

”Marknadsafton” hade premiär den 17 september och den sista föreställningen spelades på Växjö Teater den 27 september. Men det finns planer på att sätta upp föreställningen även på äldreboenden och bygdegårdar framöver.

Hans Nilsson